

کنکاشی در تحقق پذیری تعاملات اجتماعی در حمام‌های سنتی ایران مورد پژوهی: حمام گنجعلی خان کرمان

راضیه لیبب‌زاده^{۱*}، فاطمه موسوی^۲، محمدحسام کشاورز^۳

۱- استادیار، دانشکده عمران، معماری و هنر، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات، تهران، r.labibzadeh@gmail.com

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده عمران، معماری و هنر، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات، تهران، mparastou@yahoo.com

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده عمران، معماری و هنر، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات، تهران، Hkeshavarz99@yahoo.com

چکیده

در معماری سنتی ایران هیچ عنصری بی هدف و بدون دلیلی مشخص طراحی نشده است و به نظر می‌رسد در این نوع از معماری، بیشتر فضاها دارای خاصیت چند عملکردی بوده اند. می‌توان حمام‌ها را از شاخص‌ترین آثار معماری سنتی ایران دانست. در گذشته حمام‌ها از مهمترین بناهای شهری بوده و جزء بناهای غیر مذهبی، عام‌المنفعه و خدمات‌رسان به حساب می‌آمده‌اند که هدف از خلق آنها تنها ایجاد مراکز بهداشتی نبوده و کارکردهای مختلف دیگری نیز داشته‌اند. در معماری آنها توجه به جنبه‌های دیگری از نیازهای انسان نیز قابل مشاهده است. هدف از ارائه این پژوهش بررسی کارکردهای مختلف حمام‌های سنتی و تحلیل چگونگی ایجاد تعاملات اجتماعی در حمام و مولفه‌های مربوط به آن می‌باشد. در این مقاله در راستای دستیابی به هدف از روش تحلیل محتوای کیفی جهت دار و همچنین پدیدارشناسی استفاده شده است. براساس یافته‌های پژوهش به نظر می‌رسد که حمام‌های سنتی مانند بسیاری از آثار معماری ایرانی دارای فضایی انعطاف‌پذیر بوده‌اند که می‌توان کارکردهای مختلفی برای آنها متصور شد که در خلق آنها به ارتقاء سطح تعاملات اجتماعی انسان‌ها توجه ویژه‌ای شده است.

واژه‌های کلیدی: معماری سنتی ایران، حمام‌های سنتی، انعطاف‌پذیری، تعاملات اجتماعی.